

ชาวพุทธ
ได้อะไร
ในเทศกาล
เข้าพรรษา
ทุกปีที่มีมา

ชาวพุทธได้อะไร ในเทศกาลเข้าพรรษา ทุกปีที่มีมา

วันหยุดนักขัตฤกษ์และวันหยุดทางศาสนาที่ติดต่อกัน ๓-๔ วัน ที่เราๆ ท่านๆ ต่างทราบกันดีก็คือ “วันอาสาฬหบูชา” (อา-สาน-หะ) และ “วันเข้าพรรษา” นับเป็นช่วงที่มีวันหยุดพักผ่อนติดกัน เจตนารมณ์ของทางราชการก็คือให้พุทธศาสนิกชนได้กลับภูมิลำเนาไปเยี่ยมญาติพี่น้องแล้วก็ร่วมกันประกอบกิจทางศาสนา ลูกผู้ชายบางคนก็จำใจต้องอำลาทางเกวียนส์ (แลงเลอร์) ที่มีโฆษณาให้เห็นในโทรทัศน์ ส่วนผู้หญิงแม้จะไม่ได้มีโอกาสครองผ้าเหลืองกับเขาก็อาจส่งกำลังใจไปให้พ่อนาคได้ เข้าบวชอยู่ในร่มผ้ากาสาวพัตร์ ธรรมเนียมนไทยสอนกันมานานว่า เกิดมาเป็นลูกผู้ชายแล้วหากไม่ได้บวชเรียนเขียนอ่านก็ถือว่า **เป็นคนดิบ** เมื่อได้บวชเป็นพระและสึกมาแล้วก็เป็น **คนสุก** (คงหมายถึง **สันดานดิบ** = นิสัยที่ไม่ดี เมื่อ **บวชแล้วสุก** ก็คงหมายถึงมีนิสัยใจคอที่ดี อดทน มีธรรมะสูงขึ้น) ประกอบกับความเชื่ออีกอย่างหนึ่งคือ การได้

บวชก็ถือว่าได้ทดแทนคุณบิดามารดาแทนค่าน้ำนมท่านแล้ว ฉะนั้น คนในชนบทที่ยังมีความเชื่อถือเรื่องบาปบุญคุณโทษเหนียวแน่นก็ มักให้ลูกชายของตนได้บวชเรียนกันทุกคน ส่วนหญิงสาวนั้น หากทราบ ว่าฝ่ายชายได้บวชเรียนห่มผ้าเหลืองมาแล้วก็มักเต็มอกเต็มใจที่จะ ไปอยู่กินด้วย เพราะถือว่าได้ศึกษาหลักธรรมมาแล้ว สมควรเป็น ผู้นำเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้ใหญ่มีความรับผิดชอบสูง เป็นต้น

วันก่อนเข้าพรรษา ๑ วัน ตามธรรมเนียมไทยถือว่า เป็นวันอาสาฬหบูชา ซึ่งตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ ของทุก ปี ตามพุทธประวัติ วันนี้สมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าทรงประกาศ พระศาสนาเป็นครั้งแรกและทรงแสดงปฐมเทศนา ที่เรียกว่า “**พระธัมมจักกัปปวัตตนสูตร**แก่ปัญจวัคคีย์ทั้งห้า ยังผลให้ **พระอัญญาโกณฑัญญะ** หนึ่งในห้ารูปได้บรรลุธรรมบวชเป็น พระสาวกรูปแรกของพระพุทธศาสนา จนเกิด**พระรัตนตรัย** **ครบองค์ ๓** คือ **พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์** เป็นครั้งแรก ในสมัยพุทธกาล เมื่อ ๒๕๔๘ ปีล่วงมาแล้ว

วันอาสาฬหบูชาจึงมีความหมายถึง การบูชาในวันเพ็ญ เดือน ๘ ซึ่งถือว่ายิ่งใหญ่มากที่พระพุทธองค์ทรงแสดงพระธรรม คำสอนที่สำคัญยิ่ง ที่มีความสำคัญต่อการคลี่คลายความสงสัยของมนุษย์ ส่วนเนื้อหาสาระที่ทรงแสดงก็คือ กล่าวถึง **สายกลาง** หรือ “**มัชฌิมา ปฏิปทา**” ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ไปสู่การหลุดพ้นอย่างแท้จริง นับเป็นพระธรรมเทศนาถันท์แรกที่ชี้ให้เห็นว่า นักบวชหรือบรรพชิต

ไม่ควรปฏิบัติสุดโต่ง ทั้ง ๒ ส่วน คือ ไม่ลุ่มหลงมัวเมาในกามสุข และการไม่ทนทุกข์ทรมานตนเองด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งไม่ใช่หนทางพ้นทุกข์ การเดินทางสายกลางที่ประกอบด้วย **ความเห็นชอบ (สัมมาทิฐิ) ดำริชอบ (สัมมาสังกัปปะ) เจรจาชอบ (สัมมาวาจา) ทำการงานชอบ (สัมมากัมมันตะ) เลี้ยงชีวิตชอบ (สัมมาอาชีวะ) เพียรชอบ (สัมมาวายามะ) ระลึกชอบ (สัมมาสติ) และตั้งมั่นชอบ (สัมมาสมาธิ)** ข้อปฏิบัติเหล่านี้เรียกว่า มรรค คือ วิธีปฏิบัติที่จะทำให้บรรลุนิพพานได้ ซึ่งทุกแนวทางต้องปฏิบัติควบคู่ไปไม่ใช่เลือกปฏิบัติเพียงข้อใดข้อหนึ่ง การเดินทางสายกลางจึงควรเริ่มต้นที่ทำความเข้าใจเป้าหมายให้ชัดเจน จากนั้นก็หาวิถีทางไปสู่เป้าหมาย ทำให้สงบ เจริญสมาธิภาวนาเพื่อให้เกิดสติเป็นสิ่งสำคัญมาก

พิธีวันอาสาฬหบูชาเพิ่งมีครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๐๑ โดยพระธรรมโกศาจารย์ (ชอบ อัมจารย์) ดำรงตำแหน่งสังฆมนตรีช่วยว่าการองค์การศึกษา ได้เสนอคณะสังฆมนตรีให้เพิ่มวันทำพิธีทางศาสนาอีก ๑ วัน เป็น**วันธรรมจักรหรือวันอาสาฬหบูชา** กำหนดให้ทุกคนปฏิบัติคือ ก่อนถึงวันอาสาฬหบูชา ๑ สัปดาห์ให้พระสงฆ์ สามเณรและศิษย์วัดทำความสะอาดศาลาที่จะมีพิธี ปลูกดาวสนะ จัดเตรียมเครื่องสักการะให้รอบๆ วัดให้ประดับธงชาติและธงธรรมจักร ทั้งเช้าและบ่ายมีการฟังเทศน์ฟังธรรมกัน พอถึงวันอาสาฬหบูชาตอนเช้ามีการทำบุญ ฟังธรรมเช้า-บ่าย พอค่ำก็ให้พระ เณร อุบาสก อุบาสิกาเตรียมดอกไม้ธูปเทียนมาประชุมพร้อมกัน

ที่หน้าพระอุโบสถ หรือพระเจดีย์มีพระสงฆ์เป็นองค์ประธาน จดรูปเทียน แล้วอธิษฐานจิต กล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย แล้วก็ทำ**ทักษิณา** (เวียนเทียนครบ ๓ รอบ) แล้วให้พระภิกษุและสามเณรเข้าไปบูชาพระรัตนตรัย ทำวัตรค่ำแล้วสวดธัมมจักกัปปวัตนสูตร พระสงฆ์สามเณร แสดงธรรมพระธัมมกัปปวัตนสูตร พระสงฆ์และสามเณรสวดธัมมจักกัปปวัตนสูตรทำนองสรภัญญะ แล้วให้อุบาสก อุบาสิกา เจริญภาวนา สวดมนต์ สนทนาธรรม บำเพ็ญสมณะและวิปัสสนา

วันรุ่งขึ้นเป็น**วันเข้าพรรษา** ซึ่งเป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งที่พุทธบัญญัติไว้ว่า ในช่วงฤดูฝนให้พระภิกษุหรือสามเณรได้จำวัด ณ ที่ใดที่หนึ่งเป็นเวลา ๓ เดือน โดยไม่เดินทางไปค้างแรมที่อื่น เหตุที่มีบทบัญญัติเช่นนี้เพราะสมัยพุทธกาลพวกสาวกไม่หยุดสัญจร อาจไปเหยียบย่ำพืชไร่ของชาวบ้านที่ได้ไถหว่านไว้ หรืออาจจะเดินไปทำอันตรายสัตว์เล็กสัตว์น้อยก็เป็นบาปได้ จึงบัญญัติให้จำพรรษา ณ วัดใดวัดหนึ่งเป็นเวลา ๓ เดือน เหตุนี้ พุทธศาสนิกชนจึงถือเอา **แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ เป็นวันเข้าพรรษา** และน้อมรำลึกถึง**พระพุทธองค์** ในวันนี้

พระสงฆ์จำพรรษาวัดไหน จะไปค้างแรมที่อื่นแม้แต่คืนเดียว ก็ไม่ได้ เว้นแต่ว่ามีกิจจำเป็นซึ่งพระวินัยอนุญาต แต่ต้องกลับมาภายใน ๗ วัน ที่ยกเว้นได้แก่ไปพยาบาลพระภิกษุ หรือพยาบาลบิดามารดาที่ป่วย หรือไประงับมิให้พระภิกษุสึกขาบท หรือไปเพื่อทำธุรกิจของสงฆ์ หรือ

มัททายนินมิตต์ไปทดลองศรัทธาการทำบุญกุศลของเขา เป็นต้น ในช่วงเข้าพรรษา พระสงฆ์จะต้องศึกษาหลักธรรมอยู่ในวัด ญาติโยมจึงนิยมมาทำบุญกันในช่วงเข้าพรรษาเพราะมีพระสงฆ์จำวัดอยู่พร้อมหน้าของปัจจัยที่นำมาถวายก็เป็นผ้าอาบน้ำฝน อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ดอกไม้ ธูปเทียน โดยเฉพาะวันอาสาฬหบูชา นิยมถวายเทียนพรรษากัน ในช่วงเข้าพรรษามีญาติโยมนำอาหารไปถวายพระและเณรที่วัดกันมาก หากเป็นวัดพระก็จะเข้าวัดฟังเทศน์ ฟังธรรม รักษาศีลภาวนา บ้างก็ประกาศสัจจะ รักษาความดี เลิก ลด ละ อบายมุข ในวันธรรมสวนะก็จะถือศีลกันอย่างเคร่งครัดมากขึ้น การที่ชาวบ้านเอาเทียนมาหล่อแล้วนำเทียนพรรษาเล่มโตๆ ไปถวายที่วัดก็เพื่อให้พระสงฆ์ใช้จุดให้แสงสว่าง และเชื่อว่าถวายเทียนจะได้บุญได้ มีความเจริญรุ่งเรือง มีสติปัญญาดี ประเพณีแห่เทียนได้แพร่หลายไปทั่วประเทศ โดยเฉพาะที่อุบลราชธานีได้ทำเป็นงานใหญ่จนมีชื่อไปทั่วโลกแล้ว ตามที่กล่าวมาทั้งหมดก็คงทราบว่าวันสำคัญทั้ง ๒ วัน มีความหมายอย่างไร แต่จะมีชาวพุทธสักเท่าไรที่จะใช้เวลาว่างวันหยุด ๓-๔ วันนี้ ศึกษาหลักธรรมคำสอน หรือไปทำบุญกุศลร่วมกับครอบครัวตอนที่เห็นชัดๆ คือ หลายคนจะใช้ช่วงวันหยุดเช่นนี้ ไปพักผ่อนแสวงหาอบายมุขมากกว่าจะยึดหลักธรรมด้วยซ้ำไป....